Terveisiä Jyrängöstä

Pienet kylät, iso elämä

Heinola

Euroopan unionin osarahoittama

LEADER Päijänne

Jyränkö ennen ja nyt

Miten alue on vuosien varrella muuttunut ja kehittynyt,
ja millaisia ajatuksia on Jyrängön tulevaisuudesta?

Tietoa Jyrängöstä

Väestö: n. 2000

Palvelut: Kirjastoauto, koulu, kauppa, julkiset liikenneyhteydet, lähellä keskustan palveluja

Historia: Jyrängön historia ulottuu kauas: Jyrängönvirta mainittiin jo viikinkien saagoissa 800-luvulla, ja 1460-luvulta lähtien Turku verotti tätä tärkeää vesireittiä. Teollistumisen myötä alue alkoi kehittyä nykyisen kaltaiseksi asuinalueeksi, kun Jyrängön palstakylä kaavoitettiin vuonna 1865.

Aiemmat toiveet ja tarpeet: Rantareitti ja turvallisuus

Lisää pelastusrenkaita rantareitille turvallisuuden parantamiseksi
Pelastusrenkaita voidaan lisätä rantareitille muutamiin tarpeellisiksi arvioituihin kohtiin.

Lisää roskiksia suositulle ulkoilureitille roskaantumisen ehkäisemiseksi.
Jos roska-astioita lisätään tarpeellisiksi katsottuihin paikkoihin, niiden sijoittelua tarkastellaan samalla kokonaisuutena ja astioita vähennetään muualta. Nykyiseen tyhjennykseen kuuluu yhteensä noin 350 roska-astiaa, joista 107 astian tyhjennyskierros on jo yli 70 kilometriä. Näin pyritään pitämään tyhjennyskierrokset ja niistä aiheutuvat kustannukset kohtuullisina.

Varoituskyltti Rantatuvan läheiselle uimalaiturille, koska Akanvirran virtaus on erittäin voimakas.
Laituri on asukasyhdistyksen ylläpitämä. Kaupunki on toimittanut laiturille pelastusrenkaan ja huolehtinut sen kunnossapidosta. Laiturille voidaan lisäksi hankkia varoituskyltti, joka muistuttaa Akanvirran voimakkaasta virtauksesta.

Rantapenkan kulumisen selvittäminen, koska aallot ovat alkaneet syövyttää rantaa.
Rantapenkan kuluminen vaikuttaa tavanomaiselta veden ja aallokon aiheuttamalta eroosiolta. Penkkaa voidaan tarvittaessa suojata esimerkiksi louheella. Toimenpiteen tarpeellisuus ja kustannukset arvioidaan ennen mahdollista toteutusta.

Aiemmat toiveet ja tarpeet: Viheralueiden hoito ja raivaukset

Näköalapaikan pajukon raivaaminen, koska kasvillisuus peittää maisemia.
Pajukkoa raivattiin kesällä näkymien avaamiseksi. Raivauksessa on kuitenkin huomioitava myös luonnon monimuotoisuus ja linnustolle tärkeän rantakasvillisuuden säilyminen. Jatkossa raivaustarvetta arvioidaan nämä näkökulmat huomioiden.

Koulun lähellä sijaitsevan rinnelehdon puuntaimien raivaaminen. Suojelualue?
Rantalehdon hoidossa on huomioitava alueen suojeluarvot ja luonnon monimuotoisuus. Esimerkiksi kuollutta puustoa tulee säilyttää, ja alue on tärkeä myös linnustolle. Mahdollisuudet pienimuotoiseen raivaukseen voidaan selvittää suojelumääräysten sallimissa rajoissa.

Muikkuapajanpuiston kasvillisuuden hoito.
Muikkuapajanpuiston kasvillisuutta raivattiin kesällä muun muassa pysäköintialueen ympäristössä ja näköalapaikalla.

Rantatuvan ympäristön istutusten täydentäminen. Kuolleiden viinimarjapensaiden tilalle toivottiin esimerkiksi karviaisia.
Kuolleet pensaat poistetaan. Uusia istutuksia voidaan tehdä käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Etu-Jyrängön asemakaava

Hyväksymiskäsittely
Kaupunkiympäristölautakunta on hyväksynyt kaavan ja vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin. Vastineiden tiedoksianto muistuttajille on varmistettava. Seuraavaksi kaupunginhallitus ja valtuusto, käsittelyajat ovat avoinna.

Rakentaminen ja tontit
Tonttien jakaminen ja asuntojen määrä sallitaan joustavammin. Rakennusoikeudet yhtenäistyvät. Jyrängönkadulle sallitaan asumisen lisäksi muita alueelle sopivia toimintoja. Rakentamistapaohjeet koskevat uudisrakennusten sovittamista ympäristöön, aitoja ja kasvillisuutta. Suuret pientalot rakennetaan kaksikerroksisina. Rakennuksia suojellaan ja osalla alueista suositellaan säilyttämistä. Arvokkaat katualueen rakennukset säilyvät tonttia laajentamalla tai sallimalla sijainti katualueella. Osalla aluetta kielletään ilmeeltään sopimaton betonikiveys.

Kadut ja viheryhteydet
Kortteleiden läpi osoitetaan viheryhteyksiä istutettavilla alueenosilla.
Tamppilahdenkadulle ja Keskuskadulle määrätään katupuita.
Muikkuojankatu, Attenkatu ja Hilmankatu osoitetaan pihakaduiksi, joita koskevat omat säännökset.

Asukaspalautteen vaikutus
Luonnon monimuotoisuus saa erityistä huomiota.
Katutoiveet on huomioitu Tamppilahdenkadulla, Attenkadulla ja Varputiellä.
Puistoalueella oleva yksityinen rakennuspaikka osoitetaan tontiksi.

Forskullan asuinrakennus ja sen tulevaisuus

- Ollut Jyrängön asukasyhdistyksen käytössä vuodesta 1997 (ylläpitovelvoite + nimellinen vuokra)
- **Mm. vesikatot vaatii korjauksia** → esitetty investointirahaa kaupungin budjettiin vuosille 2027-2028
  - Päärakennuksen vintillä on tavaraa ja se pitäisi mahdollisen kunnostuksen tieltä tyhjentää. Ovatko asukasyhdistyksen omistamia?
- **Hankerahoituksen** selvitys
  - **Heinolan Tilapalvelut Oy** on hakemassa avustusta rakennusperinnön hoitoon Forskullan asuinrakennuksen ('Jyrängön asukastupa') kunnostamiseen; vesikatot, hirret, alapohja, perustukset, ehkä ikkunat.
  - Leader-rahaa ei voi hakea yllämainittuihin.
  - **Yhdistyksen mahdollisuudet:** Leader tai muu rahoitus esim. sisätiloihin, toiminnallisuuteen, esteettömyyteen, piha-alueeseen (karviaiset ym.)

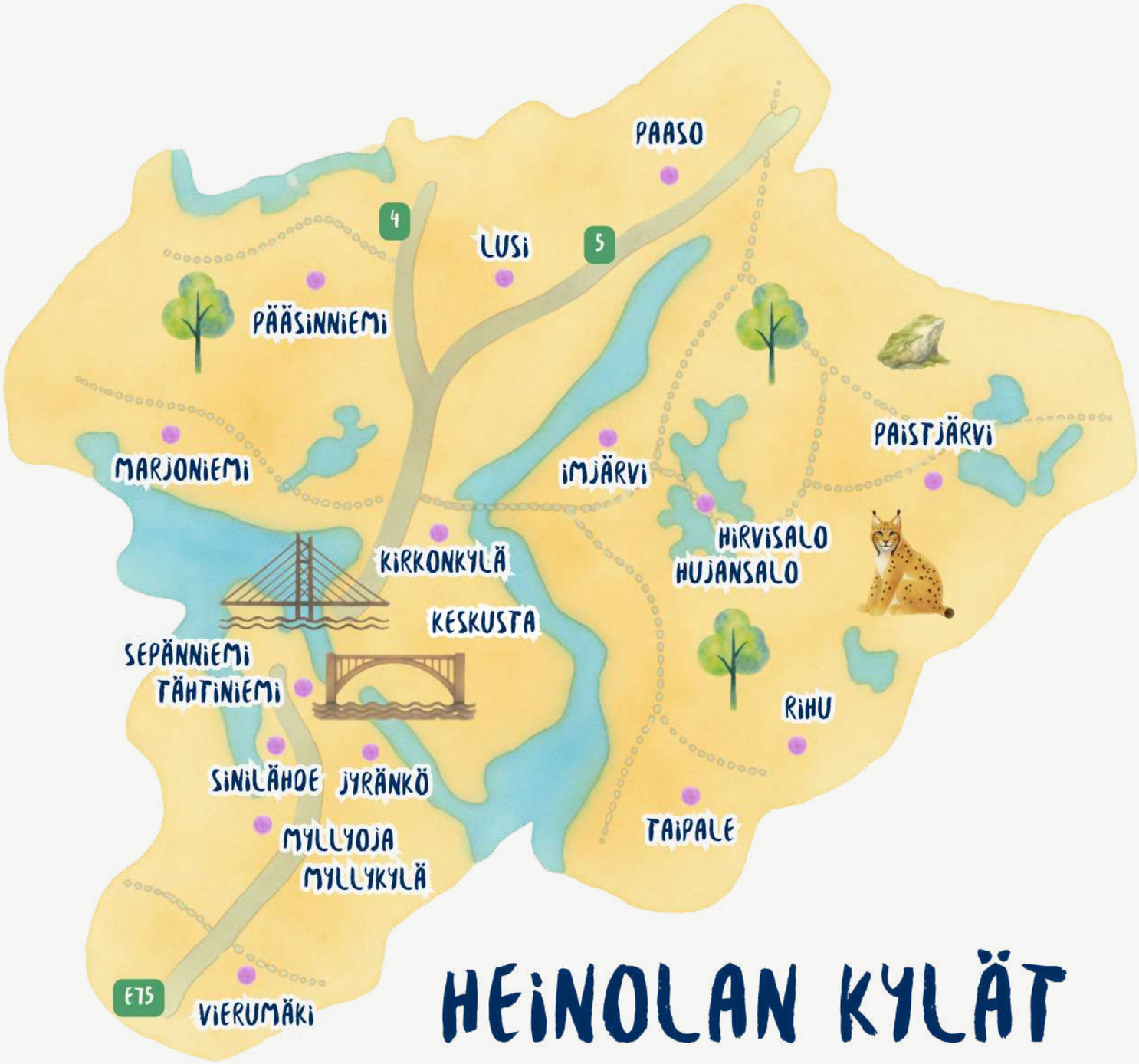

Asukastoiminta ja yhteisöllisyys

HEINOLAN KYLÄT

YHTEISÖLLISYYS

KYLIEN KILPAILUVALTTI

MITEN YHTEISTYÖLLÄ JA YHDESSÄ TEKEMÄLLÄ SAADAAN KYLÄT KUKOISTAMAAN

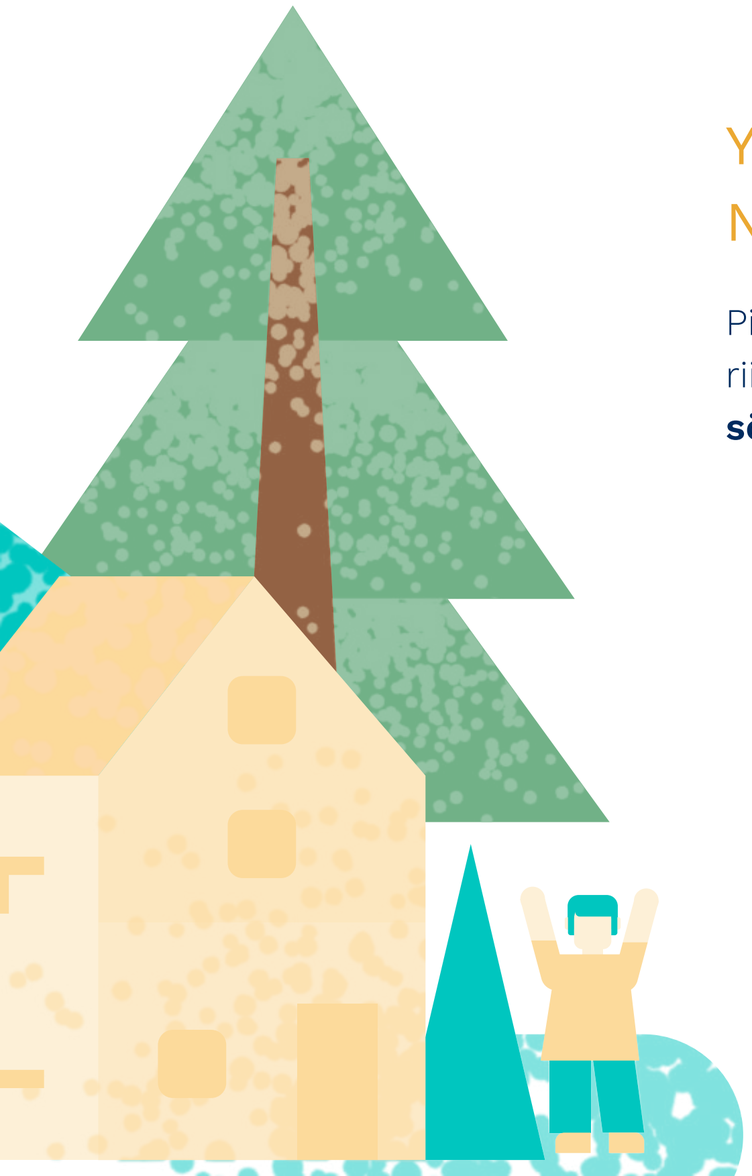

YHTEISÖ

YHDISTÄVÄN TEKIJÄN PERUSTEELLA KOKO-NAISUUDEN MUODOSTAVA IHMISRYHMÄ

Pienien kylien ja kaupunkien suurin kilpailuvaltti verrattuna suuriin kaupunkeihin ja isoihin lähiöihin on **niissä syntyvät yhteisöt.** Kylissä ja tiiviillä asuinalueilla ihmiset:

- **Tuntevat** toisensa paremmin
- Riippuvuus toisista on suurempaa
- Yhteiset asiat **koskettavat kaikkia**
- Vähemmän anonymiteettiä → **naapurit tunnetaan**
- Pitkät **perinteet**
- Fyysinen **ympäristö tukee kohtaamisia** → Kylätalot, tapahtumat
- Pysyvyys → **Asukkaiden pienempi vaihtuvuus**

YHTEISÖLLISYYS

VAATII TEKEMISTÄ

Yhteisöllisyys ei kuitenkaan synny itsestään tai automaattisesti, vaan se **vaatii tietoisen valinnan ja työtä asukkailta** - kultakin kykynsä mukaan.

YHTEISÖLLISYYS

- Lisää turvallisuutta ja luottamusta
- Vähentää yksinäisyyttä ja parantaa hyvinvointia
- Helpottaa arkea
- Lisää vaikutus-mahdollisuuksia
- Parantaa ympäristön viihtyisyyttä

MIKSI SE KANNATTAA

- Oma elämänlaatu paranee konkreettisesti
- Mahdollisuus vaikuttaa omaan lähiympäristöön
- Yhteiset resurssit lisääntyvät
- Alueen vetovoima kasvaa
- Valmius kohdata muutoksia ja kriisejä

HANKKEET

YHTEISÖN TUKENA

Leader-rahoituksen tavoitteena on edistää maaseudun kehitystä tukemalla hankkeita, **jotka hyödyttävät laajasti alueen asukkaita** ja toimijoita, varmistaen, että tuki ulottuu laajalle eikä rajoitu vain hyvin rajoitettujen henkilöpiirien hyödyksi.

Leader-rahoitusta myönnetään Päijänne-Leaderin paikallisen kehittämisstrategian perusteella EU:n Maaseuturahoituksesta, CAP-ohjelman mukaan. Leader-rahoitusta **voidaan myöntää maaseudulla toimiville julkis- tai yksityisoikeudelliselle yhteisölle**, joita ovat mm. kylä- ja asukasyhdistykset, urheilu- ja liikuntaseurat, osuuskunnat, oppilaitokset ja kunnat.

INVESTOINTI-HANKKEET

(TUKI MAX. 60%)

Investointi voi pitää sisällään mm. **rakentamista, korjaamista, laajentamista, kone- tai laitehankintoja sekä aineettomia investointeja**, jotka hyödyttävät yleisesti alueen asukkaita ja muita toimijoita.

- julkinen rahoitus maks. 80 000 €
- omarahoituksen voi kattaa rahalla tai talkootöillä
- hankkeen voi toteuttaa kustannus- tai tuotosperusteisena.

Tyypillisesti tuettuja kohteita ovat laavut, ilmalämpöpumput, kylätalojen remontit, liikunta- ja harrastepaikat, reitistöt sekä ympäristön hoitoon liittyvät investoinnit.

KEHITTÄMISHANKKEET

(TUKI MAX. 80%)

Leader-kehittämishankkeilla **turvataan ja kehitetään** maaseudun **palveluja sekä uudistetaan ja monipuolistetaan** maaseutualueiden **taloutta**. Hankkeet voivat olla puhtaasti yleishyödyllisiä tai elinvoimapainoitteisia. Yleishyödyllisillä hankkeilla tuetaan mm. **kylien ja yhteisöjen kehittämistä,** yhteistyötä sekä lasten ja nuorten osallisuutta.

- julkinen rahoitus maks. 80 000 €
- hankkeen voi toteuttaa kustannus- tai tuotosperusteisena.

Toivottuja hanketeemoja ovat mm. nuoriso, ympäristö, osallisuus, lähiruoka, matkailu, lähidemokratia, ympäristökasvatus, puhdas luonto ja vesistöt, monipaikkaisuus, Älykkäät kylät, yrittäjyyden edistäminen sekä asumisen, arjen turvaaminen ja varautuminen. Lue lisää paikallisesta kehittämisstrategiasta.

PIENHANKKEET

Investointeja ja kehittämishankkeita voi toteuttaa yksinkertaistetulla hanketyypillä, mikäli hanke on pieni.

Hankesuunnitelma ja maksatuksen vaatimukset ovat kevyemmät. Hankkeen tuotokset raportoidaan ilman maksutositteita.

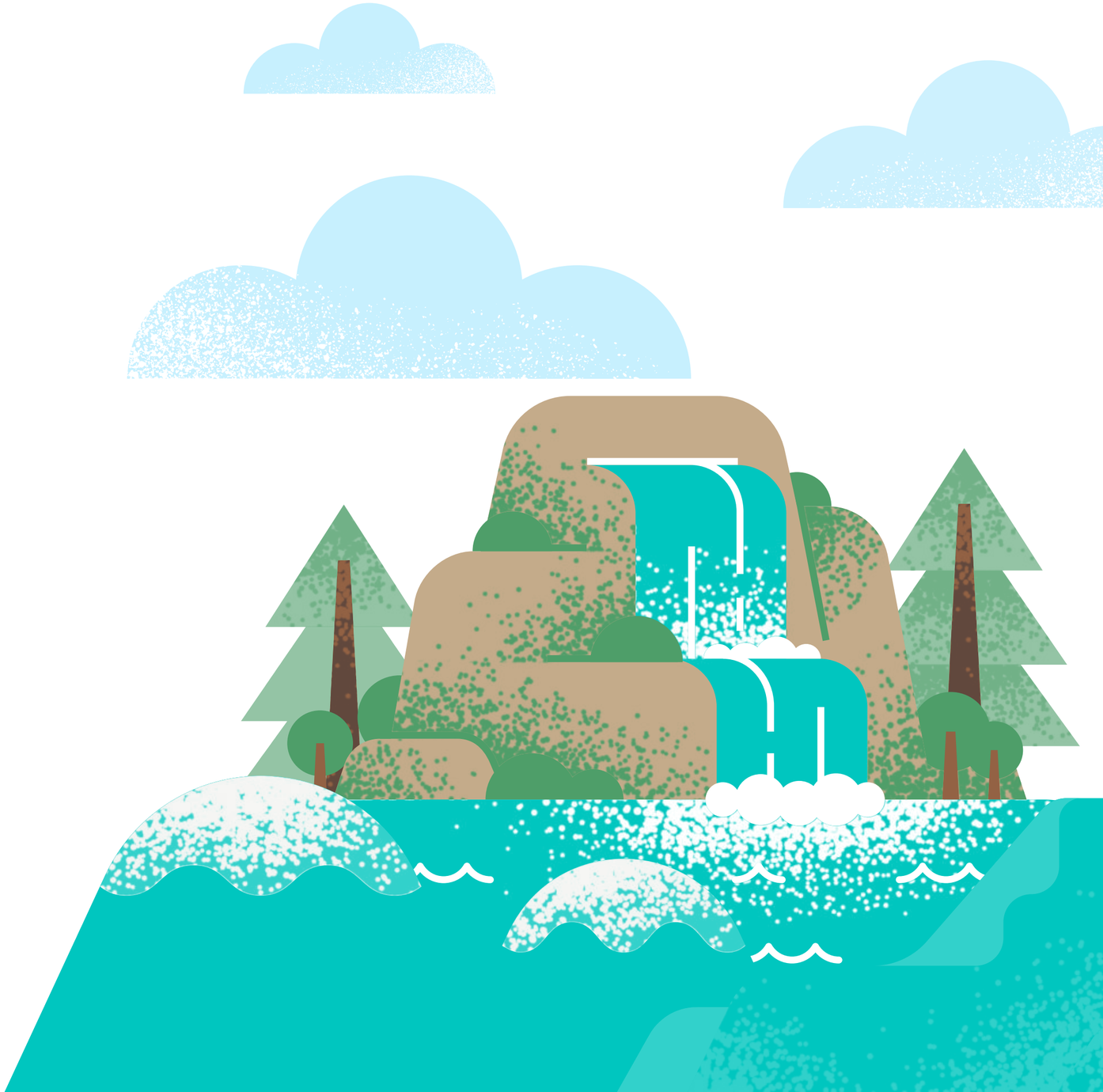
- julkinen tuki on min. 1 000 €
- kokonaiskustannusarvio on maks. 8000 €.

PIENET KYLÄT, ISO ELÄMÄ

-HANKE KYLIEN APUNA

Pienet kylät, iso elämä-hankkeen tarkoituksena on kehittää kyliä ja asuinalueita sekä tarjota niille konkreettista apua, kuten:

- Apu hankkeiden suunnittelussa kylille
- Toteuttaa kotisivuja
- Auttaa varainhankinnassa
- Kouluttaa ja tarjota tietoa
- Auttaa viestinnässä, kylän identiteetin/brändin luomisessa sekä sisällöntuotannossa.

PIENET KYLÄT ISO ELÄMÄ

Hankkeen tavoitteena on **vahvistaa kylien ja asuinalueiden vetovoimaa, elinvoimaisuutta ja yhteisöllisyyttä** asumisen näkökulmasta sekä luoda **aktiivisia, houkuttelevia ja turvallisia kyläyhteisöjä**, jotka tarjoavat sujuvaa arkea nykyisille asukkaille ja kiinnostavat myös uusia tulijoita. Hankkeen toimenpiteet on jaettu kuuteen eri osa-alueeseen, jotka ovat: **asuminen, viestintä ja brändäys, yhdistykset ja yhteisöllisyys, yhteistyö kaupungin kanssa, ohjelmatyö** sekä **tietoliikenneyhteydet** ja **digitaidot.**

Kun joku asia mietityttää, saatte hyvän idean tai tarvitsette neuvoja tai konkreettista apua, olkaa matalalla kynnyksellä yhteydessä!

Sara Etola, Yhteisökehittäjä,
Pienet kylät, iso elämä -hanke

Sara.Etola@heinola.fi
p. 044 797 8525

LINKKEJÄ

OHESSA LINKKEJÄ MIELENKIINTOISIIN HANKKEISIIN HEINOLASSA

Kestävää kehitystä Lusissa -
https://lusinkylatalo.fi/kestavaa-kehitysta-lusissa/

Pienhanke: Pomppulinna kylälle-
https://www.vierumaenkyla.fi/kehittyva-vierumaki/pienhanke-pomppulinna-kylalle/

Video: Ulkokuntosali hankerahoituksella
https://www.youtube.com/shorts/83WaJaWjs8s

Vierumäen kehityshankkeet: Yhteisöllisyys kasvanut, mutta huoliakin löytyy
https://www.vierumaenkyla.fi/blogi/vierumaenkylakysely2025/

PIENET KYLÄT, ISO ELÄMÄ

Euroopan unionin osarahoittama

LEADER Päijänne

Heinola

Kyselyt

ALUEELLINEN HYVINVOINTIKYSELY 30.11. SAAKKA

Päijät-Hämeen hyvinvointialue kerää tietoa alueellisella hyvinvointikyselyllä kaikkien päijäthämäläisten hyvinvoinnista marraskuussa.

Vastaa verkossa: paijatha.fi/hyvinvointikysely tai hyte.paijatha.fi

Paperikysely on täytettävissä kirjastossa, Ohjaamolla tai kaupungin asiakaspalvelussa.

Mitä enemmän heinolalaisia kyselyyn vastaa, sitä luotettavampaa kuntakohtaista tietoa saamme alueellisen tiedon rinnalle.

Kiitos, että osallistut!

PIENI KAUPUNKI,
ISO ELÄMÄ
Heinola

Vastaa ja vaikuta Heinolan ilmastosuunnitelmaan

- Heinolan ilmastotiekarttaa (HIT) päivitetään
  - Vastuuhenkilönä ilmastoasiantuntija Milla Ojala

- Päivityksen tavoitteena on
  - Löytää konkreettisia ratkaisuja elinvoiman ja viihtyisyyden edistämiseen kestävällä ja muuttuvaan ilmastoon sopivalla tavalla
  - Määritellä käytännön toimet, joilla vastataan Hinku-päästövähennystavoitteisiin
    - Vähennetään päästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä
  - Vastata nykyhetken tarpeisiin viemättä tulevilta sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omia tarpeitaan

Vastaa ilmastosuunnitelmakyselyyn

Lue lisää ilmastosuunnitelmasta heinola.fi

